

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985

BRNO 1987

NÁLEZ BRONZOVÝCH OZDOB V KOSTICÍCH /okr. Břeclav/

Jaroslav Peška, Regionální muzeum Mikulov

/Obr. 9/

V květnu 1984 předal žák Základní školy v Kosticích P. Kocman muzeu soubor bronzových šperků, které objevil při kopání na zahradě domu v Nové ulici č. 47 v hloubce asi 60 cm pod povrchem. Podle svědectví rodičů nálezy byly již v minulosti na tomto místě nalézány bronzové předměty, nebyla jim však věnována pozornost. Mezi odevzdanými ozdobami lze rozlišit dva oválné, rytím zdobené, mírně deformované náramky kruhového průřezu, tři menší náramky ?? s roztepanými konci svinutými v očko a zlomky nejméně dvou tenkých drátěných vstříčné i jednostranně tordovaných nákrčníků. Celku vévodí tělo zdobené štítové tzv. spindlerfeldské spony a fragmenty dvou spirálových náramenků.

S největší pravděpodobností nálezy představuje část depotu bronzových ozdob velatické kultury. Zvláště díky přítomnosti štítové spony jej lze časově klást do období HA 1.

Fund von bronzenen Zieraten in Kostice /Bez. Břeclav/. P. Kocman, Schüler der Grundschule, fand im Garten des Hauses Nová Gasse 47 in einer Tiefe von 60 cm unter der Oberfläche einige bronzene Zierate; ovale mit Ritzverzierung versehene Armreifen, Armreifen mit Enden zu einer Ose gewunden und Bruchstücke von mindestens zwei tordierten Drahtalsringen. Bedeutend ist der Körper einer Spindlerfelder Fibel und Fragmente von zwei spiralenförmigen Oberarmreifen. Es handelt sich um den Teil eines Depots der Velaticer Kultur /HA 1/.

DALŠÍ NÁLEZY OD BULHAR /okr. Břeclav/

Bohuslav Klíma, AÚ ČSAV Brno

Josef Benada, nadšený zájemce o dávnou historii a obětavý spolupracovník ústavu procházel příležitostně i v roce 1985 pole na zvýšeném břehu podél inundační nivy jv. Bulhar, kde v minulých letech provedli pracovníci ústavu několik záchranovacích výkopů. Kromě řady atypických zlomků keramiky našel i několik střepů různých nádob kultury středodunajských popelnicových polí, dokumentující souvislé osídlení míst až po horákovskou kulturu.

Weitere Funde aus Bulhary /Bez. Břeclav/. Josef Benada fand auf den Feldern süd-östlich der Gemeinde Bulhary einige Scherben, die von der Kultur der mitteldonauländischen Urnenfelder bis in die Horákov Kultur gehören.

KLINGE EINES BRONZENEN SCHWERTES AUS MUŠOV /Bez. Břeclav/

Jaroslav Peška, Regionalmuseum Mikulov

Bei der Schottersand-Förderung fand ein Baggrist des VEB VHS Břeclav die Klinge eines bronzenen Schwertes. Er übergab sie seinem Mitarbeiter V. Fanfrel aus Milovice, der den Fund im Museum abgab. Der Fundort liegt auf einer in Luftlinie ca. 600 m südöstlich von der Gemeinde Pasohlávky entfernten Anhöhe, knapp bei dem Ufer des Mušover /Oberen/ Staubeckens des Wasserwerkes Nové Mlýny. Die über 20 cm lange Schwertklinge mit einer kleineren Mittelrippe ist mit einem geritzten Motiv in Form des Buchstaben "V" verziert. Eine nähere Untersuchung der Lokalität brachte keine weiteren Funde.

HRADSKO VALA U SOBŮLEK /okr. Hodonín/

Jindra Nekvasil, AÚ ČSAV Brno

Při pochůzce terénem v katastru obce Sobůlky se dostal student Jiří Macháček i na kopec zvaný Vala a na polích tam sesbíral na tři desítky střepů. Předal je pracovníkům AÚ ČSAV v Brně k posouzení. Kolekce střepů neposkytuje příliš výraznou keramiku, ale můžeme ji zařadit spolehlivě do pozdního halštatského období. Ponejvíce jsou zde zastoupeny střepy z hrubších nádob, zčásti s jednoduchou výzdobou, typickou pro hrnce a zásobnice. U jednoho většího fragmentu lze posoudit i profilaci; jednalo se o lahovitý tvar hrubšího hrnce. Dále jsou zde zastoupeny střepy z misek s mírně zataženým okrajem a malých nádobek s výdutí. Dva střepy pocházejí z větších amfor s tuhovanými nálevkovitými okraji. Pro datování je nejvýraznější střep z mísy s lištovitě modelovanou výdutí, která je šikmo úzce žlábkovaná a má vyhlaze-

ný tuhovaný povrch.

Přestože získaná keramika neobsahuje výrazné typologické formy, lze je zařadit do horákovské kultury. Sobulky leží ještě v pásmu kopců Ždánského lesa, kde horákovská kultura zaujímala i dnes zalesněné polohy / Podborský 1980/. Nižší polohy od Kyjova do středního Pomoraví pak již byly patrně zaujaty lidem s lužickou kulturou.

Ze souboru se však odlišuje drobný střípek ze středně velké nádoby, upravený typickou "slezskou" keramickou technikou; uvnitř je oranžový, vně černý a tuhovaný. Naznačuje, že na lokalitě by mohlo být ještě starší osídlení. Okolnost, že se jedná o střep z nádoby středního / slezského/ období lužické kultury nemusí znamenat, že zde bylo lužické osídlení. Takováto keramika na sídlišťích podolské fáze kultury středodunajských popelnicových polí není vzácností.

Poloha Vala je opevněna valem a příkopem a severní část tohoto opevnění porušuje středověký hrádek. Do literatury ji uvedl V. Vozar /1949/, který podrobně popisuje lokalizaci naleziště i fortifikaci. Datování do doby laténské, uvedené ve zmíněné práci, je však problematické. Tehdejší dokladový materiál není již ověřitelný a patrně tu došlo k záměně s jinou lokalitou ze Sobůlek. I když zde popisovaný nález poněkud upřesnil zařazení lokality, ještě není objasněno datování opevnění. Podle obdobných opevněných výšinných sídlišť z pozdního stupně horákovské kultury by bylo možno usuzovat, že i toto opevnění by mohlo být současné / Unger 1986/.

Literatura:

- Podborský, V. 1980: Dvě nová halštatská pohřebiště na jižní Moravě, SPFFBU E 25, 77-124, obr. 18.
Unger, J. 1986: Praveké hradisko u Morkůvek hovoří, Malovaný kraj XXII, č. 1, 6-7.
Vozar, V. 1949: Sobulky, Vlastivědná a národopisná studie slovácké dědiny na Kyjovsku, Kyjov.

Burgwall Vala bei Sobulky / Bez. Hodonín/. J. Macháček sammelte in der Flur Vala auf der befestigten Siedlungsfläche Scherben aus der späten hallstattzeitlichen Stufe der Horákov-er Kultur. Ein Scherben ist jedoch älter; er stammt aus einem "schlesischen" Gefäß, die häufig auf Siedlungen der Podoler Phase der donauländischen Urnenfelderkultur vertreten sind. Die von V. Vozar beschriebene Befestigung ist vorläufig nicht datiert.

DALŠÍ VÝZKUMNÁ SEZÓNA NA MALÉM CHLUMU U KRHOVA A OBORY /okr. Blansko/

Antonín Štřof, Muzeum Boskovice

V roce 1985 pokračovala sondáž na halštatském hradisku /Štřof 1987, v tisku/. Na dřívější odkryvy navazovala sonda, která v šířce 1 m a délce zhruba 20 m pokračovala od destrukce valu na hraně sídlištní plošiny dolu po svahu a protála terasu, souběžnou s valem. Na terase /šířka 5 - 8 m/ jsme předpokládali halštatské osídlení, zjištěná situace však tento předpoklad vyvrátila. V celém úseku sondy byly zařazeny rozsáhlé pravěké úpravy a těžba opukového podloží, získaný materiál byl použit při budování opevnění.

Literatura:

- Štřof, A. 1987: Pokračování výzkumu na halštatském hradišti Malý Chlum mezi Krhovem a Oborou /okr. Blansko/, PV 1984, Brno, v tisku.

Weitere Grabungssaison auf Malý Chlum bei Krhov und Obora /Bez. Blansko/. Im Jahre 1985 setzte die Tastgrabung auf dem hallstattzeitlichen Burgwall fort. Ein Suchgraben durchschneidet die Terrasse im Hang unter der Befestigung. Gegenüber der ursprünglichen Voraussetzung erwies sich, dass auf der Terrasse keine prähistorische Besiedlung war, man hat jedoch weitere Belege von umfangreichen Herrichtungen und der Förderung des Pläuerkalkstein-Liegenden festgestellt.

GRABUNG DES KELTISCHEN OPPIDUMS STARÉ HRADISKO IM JAHRE 1985 /Bez. Prostějov/

Miloš Čižmář - Dagmar Vorlíčková, AÚ ČSAV Brno

/Taf. 4/

Die weitere Etappe der systematischen Grabung verlief im Mai bis September und zielte vor allem auf die Beendigung der Grabungsfläche vor der Pforte in den inneren Teil des Oppidums. Man hat hier die Steindestruktion eines Weges beseitigt und darunter eine grosse eingetiefte viereckige /4,8 x 4,8 m/ Hütte, eine unregelmässige Grube, zwei Fundamentgräbchen und vor allem die Fortsetzung und Beendigung des Grabens in einer Länge von ca. 12 Meter untersucht. Der Graben war bis 5,5 m breit und seine Tiefe betrug 1,6 m. Ferner setzten wir im Aushub dieses Grabens auf der im Jahre 1983 abgedeckten Flä-

PŘEHLED VÝZKUMU 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné